Samenwerkingsagenda Verbonden Partijen

Prioriteren op goedschaligheid en krachtig samenspel

Inhoud

Visie op samenwerking: goedschaligheid	4
Prioritering	8
Inzicht in verbonden partijen	13
Vervolg samenwerkingsagenda	15
Bijlage 1 - Samen Daadkrachtig en energiek naar 2030, visie op samenwerking	17
Bijlage 2 - Onderscheid samenwerkingspartner en verbonden partij	18
Bijlage 3 - Overzichtskaart verbonden partijen	20

Inleiding

In de toekomstvisie Laarbeek ‘Samen daadkrachtig en energiek naar 2030’ is opgenomen dat een Samenwerkingsagenda wordt opgesteld:

We stellen een samenwerkingsagenda van Laarbeek vast waardoor gemeenteraadsleden overzicht krijgen over de samenwerkingsverbanden en inzicht krijgen in de doelen en de resultaten van die verbanden. Bedoeling is om zicht te krijgen op de samenwerkingsagenda en lijnen uit te zetten en doelen te formuleren (herijking) die voor het college input vormen om te komen tot aanscherping en bijstelling van de samenwerkingsagenda.

In Laarbeek werken we samen met andere gemeenten en partners in veel verschillende samenwerkingsverbanden. Op deze manier kunnen we op een goede en efficiënte manier onze taken uitvoeren en de inwoners, ondernemers en andere organisaties in Laarbeek ondersteunen. We kunnen niet zonder deze samenwerkingsverbanden. Dit doen we op basis van goedschaligheid, per opgave gaan we op zoek naar de daarvoor geschikte partners. Aandachtspunt is dat de gemeenteraad haar kaderstellende en controlerende taak op een goede manier kan vervullen. De complexiteit is groot. We zien mogelijkheden om de informatiestroom meer te structureren. De informatie kan zo meer inzicht geven en van meerwaarde zijn. Door hier gericht stappen in te zetten kunnen we als gemeente meer betekenen voor de inwoners, organisaties en bedrijven van Laarbeek.

Raadswerkgroep
Om de samenwerkingsagenda vorm te geven is er een presentatie aan de gemeenteraad verzorgd. Vervolgens is er een raadswerkgroep gevormd om dit onderwerp verder uit te werken. Op basis van de input uit de raadswerkgroep is deze samenwerkingsagenda tot stand gekomen.

Leeswijzer
Deze notitie gaat allereerst in op de uitgangspunten van de Samenwerkingsagenda. Vervolgens wordt de visie op samenwerking weergegeven. En wordt beschreven hoe de gemeenteraad haar kaderstellende en controlerende taak wil uitvoeren voor verbonden partijen. Daarna wordt in hoofdstuk 2 beschreven waarom en hoe er geprioriteerd wordt bij verbonden partijen. In hoofdstuk 3 wordt er nog ingegaan op hoe de gemeenteraad wordt geïnformeerd, inzicht krijgt over de verbonden partijen en hoe zij het gesprek willen voeren over de verbonden partijen. Tot slot in hoofdstuk 4 wordt er afgesloten met de vervolgstappen en vormen om te komen tot aanscherping en bijstelling van de samenwerkingsagenda.

1. Visie op samenwerking: goedschaligheid

In de toekomstvisie Laarbeek ‘Samen Daadkrachtig en energiek naar 2030’ is de visie op samenwerking uitgebreid beschreven (weergegeven in bijlage 1). De kern van visie op samenwerking is:

Samenwerking moet gebaseerd moet zijn op inhoudelijke vraagstukken, op basis van ‘goedschaligheid’. Per opgave gaan we op zoek naar de daarvoor geschikte partners. Hierbij gaan we op basis van zelfkennis en vanuit een multi-helix aanpak, waarbij waar nodig externe partners aansluiten, aan de slag. Uitgaande van vertrouwen en elkaar iets gunnen.

Doelen

Voor de Samenwerkingsagenda zijn een aantal doelen opgesteld. Dit is wat we met de Samenwerkingsagenda willen bereiken:

- Scherper maken waar we op focussen, waar onze prioriteiten liggen.
- Beter anticiperen op (financiële) kansen voor Laarbeek.
- Beter benutten van het netwerk en de expertise binnen de regiogemeentes.
- Beter sturing geven aan maatschappelijke opgaven bij verbonden partijen (meer aandacht en tijd aan de geprioriteerde partijen met grotere maatschappelijke opgaven).
- Versterken van de samenwerking met de verbonden partijen.
- Versterken van de planning en control cyclus.
- Beter ondersteunen van periodieke inhoudelijke discussies over verbonden partijen
- Vergroten van het inzicht van de gemeenteraad in de verbonden partijen.
- Vergroten van de mogelijkheden van de gemeenteraad om de kaderstellende en controlerende taak te verrichten.
- Vergroten van de mogelijkheden om het college richting mee te geven over ontwikkelingen bij verbonden partijen.

Uitgangspunten

Vervolgens hebben we ook uitgangspunten opgesteld die in beeld brengen hoe we dit doel willen bereiken:

- We hebben samenwerkingsverbanden nodig om inwoners, ondernemers en andere organisaties in Laarbeek goed te ondersteunen, we kunnen als Laarbeek dit niet alleen.
- Samenwerking vullen we in vanuit goedschaligheid. We kiezen de best passende schaalgrootte bij de opgave.
- We voeren regionaal alleen werkzaamheden uit of doen voorstellen aan onze gemeenteraad als het ook realistisch en uitvoerbaar is. Mocht dit niet het geval zijn zal dit duidelijk worden aangegeven.
- Wat goed is voor de regio is ook goed voor Laarbeek omdat de gehele regio dus ook de inwoners van Laarbeek er profijt van hebben.
- We zien de Samenwerkingsagenda als een continu proces. Stap voor stap willen we kleine verbeteringen doorvoeren.
- We maken keuzes en maken daarbij duidelijk wat we nog wel doen en wat we niet meer doen.
- We gaan uit van de professionaliteit van verbonden partijen en samenwerkingspartners (inclusief andere gemeenten) en wij geven hierin ook vertrouwen.
- Als gemeente zijn we slimme volgers bij verbonden partijen met een lage prioriteit. Dit betekent niet als eerste overal energie insteken en ontdekken maar de beste voorbeelden van andere gemeenten overnemen en in de gaten houden wat er speelt.

Afbakening samenwerkingsagenda

Naast de verbonden partijen heeft de gemeente nog vele samenwerkingsrelaties. Denk bijvoorbeeld aan de peel samenwerking, 10 voor de jeugd en de VNG. Samenwerkingsrelaties ziet de gemeenteraad niet altijd direct maar kunnen wel grote impact hebben op de gemeente en/of de ambtelijke capaciteit. Het verschil tussen een samenwerkingspartner en een verbonden partij zit vooral in de juridische en financiële relatie die de organisatie met die partij heeft. Een samenwerkingspartner is een organisatie waarmee wordt samengewerkt, maar zonder dat er sprake is van een formele of financiële verbondenheid. Een verbonden partij is een juridisch zelfstandige organisatie waarin een publiek orgaan zowel een financieel belang als bestuurlijke invloed heeft. Een verdere uitleg over het onderscheid tussen een samenwerkingspartner en verbonden partij is beschreven in bijlage 2. De afbeelding in bijlage 3 geeft inzicht in de meeste verbonden partijen die de gemeente heeft. Als ook het overzicht in de paragraaf prioritering.

De focus van deze samenwerkingsagenda ligt op de verbonden partijen. Maar heeft ook invloed op de manier hoe we samenwerken met andere partners. De wijze van samenwerking met andere partners wordt, in lijn met deze notitie verder uitgewerkt. Als ook voor de samenwerking van het college en de ambtelijke organisatie.

Verhouding gemeenteraad – college
Ten aanzien van de verbonden partijen hebben de gemeenteraad en het college andere rollen.

Gemeenteraad

De gemeenteraad vervult bij verbonden partijen een belangrijke kaderstellende en controlerende rol. In haar kaderstellende taak bepaalt de raad de uitgangspunten en grenzen voor deelname aan en samenwerking met verbonden partijen. Dit gebeurt onder andere door het vaststellen van beleidskaders, deelnamecriteria en de gewenste mate van invloed en verantwoording. Bij nieuwe of gewijzigde deelnemingen beoordeelt de raad of deze passen binnen de gemeentelijke doelstellingen en financiële kaders.

In haar controlerende rol ziet de raad erop toe dat het college de belangen van de gemeente op een transparante, doelmatige en rechtmatige wijze behartigt. Dit vraagt om periodieke en toegankelijke rapportages over de prestaties, risico's en financiële positie van de verbonden partijen. De raad maakt daarbij gebruik van informatie van het college, de jaarstukken van de verbonden partijen en – waar mogelijk – gezamenlijke informatievoorziening met andere deelnemende gemeenten. Op deze manier kan de raad haar democratische verantwoordelijkheid invullen en bijdragen aan een evenwichtige sturing op de publieke belangen die via verbonden partijen worden gerealiseerd.

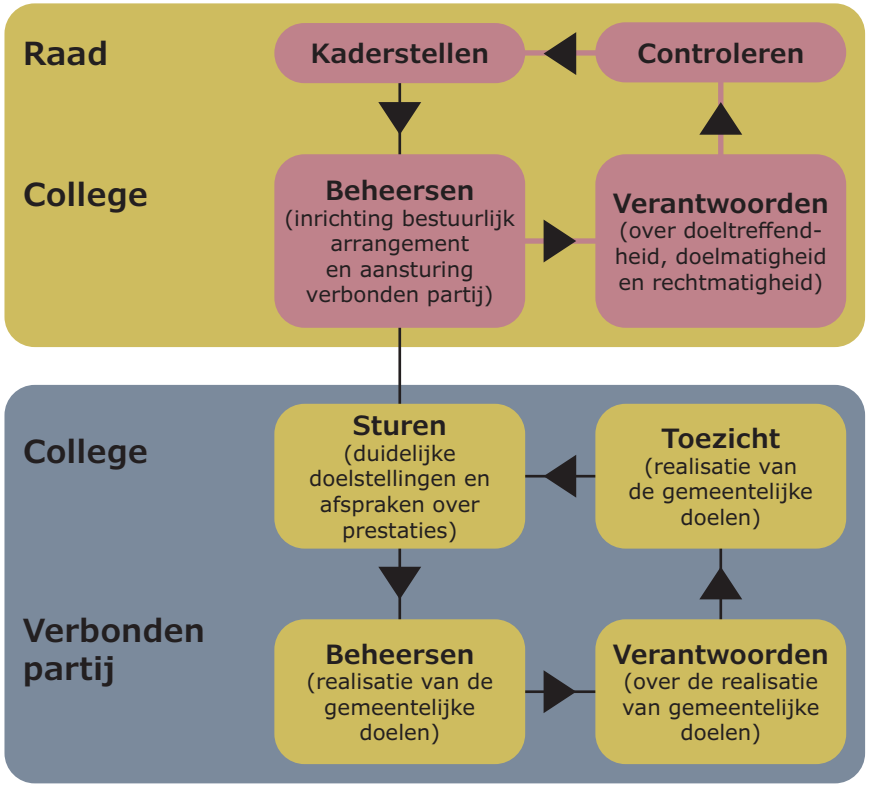
Voor zowel de kaderstellende als controlerende taak geldt dat de sturing van de gemeenteraad op hoofdlijnen is. Dat betekent dat de gemeenteraad zich richt op beleidskaders, uitgangspunten en doelen op hoofdlijnen. Zo kan de raad bewaken dat het gemeentelijk beleid aansluit bij de behoeften van inwoners en dat publieke middelen zorgvuldig worden ingezet.
Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor de uitvoering van dit beleid. Daarbij hoort ook het maken van keuzes op detailniveau. Deze verdeling zorgt ervoor dat het college slagvaardig kan werken, terwijl de raad op afstand toezicht houdt, duidelijke kaders stelt, controleert en kan bijsturen wanneer dat nodig is.

College

Het college heeft de uitvoerende en beheersende rol en is verantwoordelijk voor de dagelijkse relaties en besluiten rond de verbonden partijen. Zij geeft uitvoering aan het beleid van de gemeenteraad over verbonden partijen. Door

zitting te nemen in een (algemeen of dagelijks) bestuur of aandeelhoudersvergadering vertegenwoordigt zij de gemeente in de verbonden partij. Zij houdt toezicht op risico's, het financieel beheer, prestaties en naleving van de gemaakte afspraken. Zij verschaft de benodigde informatie aan de gemeenteraad over belangrijke ontwikkelingen of risico's (informatieplicht, art. 169 lid 2 Gemeentewet).

De afbeelding hiernaast geeft visueel de verhouding tussen gemeenteraad en college weer.

2. Prioritering

De gemeente beschikt over een groot aantal verbonden partijen, elk met eigen doelstellingen, financiële stromen en bestuurlijke verantwoordelijkheden. Het continu en diepgaand volgen van al deze partijen vraagt aanzienlijke capaciteit en expertise. Gezien de beperkte personele en organisatorische middelen is het niet haalbaar om alle verbonden partijen met dezelfde intensiteit te monitoren en aan te sturen. Ook voor de gemeenteraad is het ondoenlijk om over alles te worden geïnformeerd en te kunnen sturen op alle verbonden partijen. Daarom is het noodzakelijk om te prioriteren en de focus te leggen op die verbonden partijen die het grootste financiële of maatschappelijke belang vertegenwoordigen, of waar het risico op ongewenste ontwikkelingen het grootst is. Hierbij is het uitgangspunt dat geprioriteerd wordt op de 5 hoogst geprioriteerde verbonden partijen.

Daarnaast is het belangrijk om waar mogelijk samen te werken met andere gemeenten die in dezelfde verbonden partijen participeren. Door informatie en capaciteit te bundelen, kan efficiënter toezicht worden gehouden en kan de gemeente beter gebruikmaken van gezamenlijke kennis en ervaring. Immers andere gemeenten hebben ook de kennis of zelfs meer gespecialiseerde kennis en capaciteit om goed te kunnen sturen op de verbonden partijen. Hierdoor is het ook van belang om regionaal samen te werken, te vertrouwen op andere gemeenten en een slimme volger te zijn. We kunnen simpelweg als kleine gemeente niet op alles sturen en invloed uitoefenen waar grotere gemeenten meer capaciteit en kennis hebben.

Afwegingskader prioritering

Door periodiek de belangrijkste aandachtspunten voor Laarbeek per verbonden partij te benoemen, creëren we een focus waarop zowel de raad, als bestuurders en medewerkers zich kunnen richten. Daarbij is het zinvol om ook tussen verbonden partijen een prioritering te maken, waardoor ook de rol en inzet van raad, bestuurders en ambtelijke medewerkers duidelijker wordt. De prioritering wordt bepaald op basis van het afwegingskader met vier criteria.

Per criteria wordt de score hoog, midden of laag gegeven. De score hoog krijgt 3 punten, midden 2 punten en laag 1 punt. De eerste twee criteria wegen zwaarder dan de andere twee criteria en krijgen dubbele punten.

De vier criteria zijn:

Criteria	Toelichting
Risico's en aandachtspunten uit actualiteiten	Dit criteria gaat over in hoeverre er op basis van actuele gebeurtenissen of trends er bij de verbonden partij sprake kan zijn van een ontwikkeling. Bijvoorbeeld wanneer er externe onderzoeken, zijn, grote financiële tekorten, aandachtspunten zijn op basis van de samenwerking, negatieve nieuwsberichten etc.
Bestuurlijk / maatschappelijke impact	Bij dit criteria wordt beoordeeld wat de bestuurlijke en maatschappelijke impact is van de verbonden partij. Wat merkt de inwoner en het gemeentebestuur van de impact van deze verbonden partij.
Financiële bijdrage	Het criteria financiële bijdrage gaat over wat de gemeente betaald aan de verbonden partij (op basis van hun begroting). Het uitgangspunt hierbij is wanneer de gemeente een hogere financiële bijdragen betaalt, dat de verbonden partij ook belangrijker is voor de gemeente omdat er meer geld in omgaat. De categorie hoog is wanneer de gemeentelijke bijdrage hoger is dan € 1,5 miljoen. Midden voor een bijdrage tussen € 400.000 en € 1,5 miljoen en laag bij een bijdrage lager dan € 400.000.
Organisatie Laarbeek	Bij dit criteria wordt bepaald wat de impact is van de verbonden partij op de ambtelijke organisatie (werkbelasting).

De criteria "risico / aandachtspunten uit actualiteiten" en criteria "bestuurlijk / maatschappelijk impact" wegen zwaarder (dubbele punten) ten opzichte van de andere criteria omdat deze worden beschouwd als zwaarder wegende criteria.

Op basis van de criteria zou het afwegingskader er als volgt uitzien.

	Risico / aandachts-punten uit actualiteiten	Bestuurlijk / maatschappelijk impact	Financiele bijdrage	Organisatie Laarbeek (werkzaamheden)	Totaal punten
ODZOB	6	6	3	3	18
VRBZO	6	6	3	3	18
MRE + bereikbaarheids-agenda	6	6	2	3	17
Peelgemeenten	4	6	3	3	16
Senzer	4	6	3	3	16
Blink	6	4	3	2	15
IGS G-B & Laarbeek	2	4	2	3	11
BSOB	4	2	2	2	10
GGD	4	2	2	1	9
BIZOB	2	2	1	2	7
Dimpact	2	2	1	2	7
De hoge regt	2	4	1	1	8
Brabant water	2	4	1	1	8
Veiligheidshuis	2	2	1	1	6
BNG bank	2	2	1	1	6

Hoge score	Geprioriteerd
Midden score	Niet Geprioriteerd
Lage score	

Bovenstaand overzicht is een eerste voorzet voor het boekjaar 2026. De eerste vijf verbonden partijen zijn geprioriteerd. De daadwerkelijke afweging vindt jaarlijks bij de kadernota plaats.

Voor het eerst bij de kadernota 2027. Bovenstaand overzicht bevat nog niet het Regionaal Bedrijventerrein Brainport Oost en GR 10 voor de jeugd. Deze worden meegenomen vanaf het moment deze GR'en zijn opgericht.

Actualisatie prioritering
De prioritering wordt jaarlijks ambtelijk voorbereid en in de kadernota opgenomen voor het volgende jaar (het nieuwe vast te stellen begrotingsjaar). Deze wordt vervolgens als onderdeel van de kadernota besproken en vastgesteld door de gemeenteraad. De prioritering wordt bepaald op basis van het afwegingskader. Het afwegingskader wordt jaarlijks geüpdatet waarbij er ook een korte toelichting wordt gegeven hoe tot de totstandkoming is gekomen. Deze wordt besproken in de commissie sociale en algemene zaken voorafgaand aan de behandeling van de kadernota.

Mocht er gedurende het begrotingsjaar ontwikkelingen voordoen bij verbonden partijen of nieuwe verbonden partijen worden opgericht dan is het uitgangspunt dat wij terughoudend zijn met het prioriteren hiervan. In principe bepalen we bij de volgende kadernota of het een van de prioriteiten wordt. Indien er uit grote urgentie gehandeld moet worden zal het met de portefeuillehouder en gemeentesecretaris worden afgestemd hoe te handelen. Hierover zal de gemeenteraad ook geconsulteerd worden.

Impact van prioritering
Bij de verbonden partijen die geprioriteerd zijn doen we meer dan bij niet-geprioriteerde verbonden partijen. De focus ligt op de geprioriteerde verbonden partijen tenzij er iets speciaals speelt. Dan kan het voor de gemeenten van belang zijn om het actiever te volgen. Hierdoor kan de ambtelijke en bestuurlijke inzet beter worden geprioriteerd en afgestemd. In plaats van op meerdere plekken een klein beetje in te zetten kan er gericht en voldoende aandacht besteed worden aan de prioriteiten.

Impact voor geprioriteerde verbonden partijen
Door de prioritering kan er meer focus worden aangebracht bij de verbonden partijen die voor de gemeente het meest relevant zijn om actief op te sturen. Hierdoor kan de ambtelijke en bestuurlijke inzet beter worden geprioriteerd en afgestemd. We kunnen een belangrijke partner en trekker zijn voor de regio. De gemeenteraad wordt ook actiever en beter geïnformeerd en geadviseerd.

- Betere informatie verzorging en advisering voor de gemeenteraad (zie hoofdstuk 3).
- Ambtenaren in staat gesteld tot betere advisering.
- Belangrijke partner en betrokkenheid bij de verbonden partijen en verschillende overleggen.
- Actieve bijdrage aan samenwerking. Wanneer nodig is er ruimte om een trekkersrol voor een ontwikkeling of project

op ons te nemen.
- Ondersteuning en advisering voor AB / DB overleggen.
- Er wordt actief ambtelijk en bestuurlijk regionaal afgestemd.
- Zienswijzen worden ambtelijk voorbereid en worden door de gemeenteraad ingediend.
- Stukken vanuit de verbonden partij worden inclusief ambtelijk advies verstrekt aan de gemeenteraad.

Impact voor niet-geprioriteerde verbonden partijen

Bij de verbonden partijen die niet geprioriteerd zijn hanteren wij het uitgangspunt van ‘slimme volger’. De gemeenteraad wordt ambtelijk minder ondersteund voor deze niet geprioriteerde verbonden partijen. Er wordt gesteund op andere gemeenten en de gemeente volgt de ontwikkelingen op hoofdlijn, er is sprake van vertrouwen richting de GR. De reguliere werkzaamheden blijven wel doorgaan. Dus inhoudelijke werkzaamheden en afstemming die benodigd zijn met bijvoorbeeld een BSOB, of Blink etc. blijven verricht worden. We doen slechts dat wat noodzakelijk is voor ons inhoudelijk werk.

- We dienen geen zienswijzen in. De zienswijzen worden niet ambtelijk voorbereid. Met uitzondering als we regionaal signalen krijgen dat er een zeer belangrijke of grote (financiële) ontwikkeling is.
- Minder informatie richting de gemeenteraad.
- De gemeenteraad heeft altijd het recht om vragen te stellen, maar maakt hier slechts in uitzonderingen gebruik van.
- Vragen door de gemeenteraad worden op hoofdlijn beantwoord en hierbij wordt de reactie van de verbonden partij of andere deelnemende gemeente gevraagd. Hierdoor kunnen gestelde termijnen mogelijk niet altijd gehaald worden.
- Stukken die worden opgesteld vanuit de verbonden partij die ter informatie verstrekt worden aan de gemeenteraad worden één op één doorgestuurd zonder toelichting / advies (geen Laarbeeks format voor RIB etc. meer).

Als voorbeeld, stel dat de Blink geen geprioriteerde verbonden partij is dan zal dit betekenen dat:

- Er geen zienswijze voor de gemeenteraad wordt voorbereid.
- De gemeenteraad minder wordt geïnformeerd over Blink.
- Er slechts een beperkt aantal vragen wordt gesteld door gemeenteraad. Vragen die worden gesteld, worden doorgeleid naar de werkorganisatie van Blink en beantwoording is afhankelijk van die reactie.
- Stukken geadresseerd aan de gemeenteraad worden direct doorgestuurd zonder ambtelijke of bestuurlijke reactie / advies.

Evaluatie

De verandering om te gaan werken met prioritering bij de verbonden partijen is niet eenvoudig. De gemeenteraad zal nadrukkelijker op hoofdlijnen gaan sturen en ook meer op haar handen moet zitten voor de niet geprioriteerde partijen en dus ook durven los te laten. Het is zeer begrijpelijk dat dit een ingrijpende verandering is. Maar wel een die noodzakelijk is om vooruit te komen en effectiever te kunnen sturen op de verbonden partijen.

Doordat dit ook een nieuw proces is zal dit ook niet zonder kleerscheuren gaan. Gedurende de nieuwe werkwijze zal de gemeenteraad, college, ambtelijke organisatie, maar ook de verbonden partijen en andere gemeenten hier ervaring mee op doen. Omdat het van belang is dat het college en de ambtelijke organisatie goed samen werken met de gemeenteraad is het belangrijk om goed met elkaar de werkwijze te bespreken. Is de werkwijze voor iedereen comfortabel? Houden we ons aan de afspraken? En maken we dit ook bespreekbaar? Bij de twee, nog in te plannen, jaarlijkse momenten waarbij de geprioriteerde partijen uitgebreider besproken worden zal ook de evaluatie plaats vinden om met elkaar deze vragen te bespreken. Als ook de goede werkwijze te verkennen en waar nodig aan te scherpen.

3. Inzicht in verbonden partijen

Om haar kaderstellende en controlerende taak adequaat te verrichten, is een goede informatievoorziening voor de gemeenteraad essentieel. Hierbij is het van belang dat de gemeenteraad tijdig en goed geïnformeerd wordt over belangrijke ontwikkelingen die spelen binnen of in relatie tot de verbonden partijen. Hierbij is het van belang dat er voldoende kennisoverdracht is en ook extra toelichting wordt gegeven. En vervolgens de gemeenteraad in positie wordt gebracht om de kaderstellende en controlerende taak te kunnen verrichten. Niet alleen op de momenten dat er besluitvorming gevraagd wordt over een specifieke verbonden partij, maar juist op reguliere basis.

Inzicht in verbonden partijen

Voor zowel de geprioriteerde als niet-geprioriteerde verbonden partijen geldt dat we hier op de volgende manieren inzicht over bieden:

- Bij de commissievergaderingen zijn verbonden partijen een vast agenda punt. Momenteel wordt dit echter gebruikt voor vraagstelling en nog niet om actief informatie te delen. De gemeenteraad heeft aangegeven actief behoefte te hebben dat het college (lees de verantwoordelijke portefeuillehouder) bij de commissievergadering een korte actieve terugkoppeling geeft bij de geprioriteerde verbonden partijen over de AB vergaderingen die hebben plaatsgevonden. Hiernaast kan de raad geïnformeerd worden over andere ontwikkelingen bij de prioriteerde verbonden partijen maar kunnen raadsleden ook vragen stellen.
- De gemeenteraad wordt bij de planning en control producten (P&C) bij de begroting en jaarrekening geïnformeerd over de ontwikkelingen, risico’s en financiële getallen van de verbonden partijen.
- Bij de financiële rapportages en bij eventuele andere begrotingswijzigingen wordt de gemeenteraad geïnformeerd en dienen ze te besluiten over financiële wijzigingen van de verbonden partijen gedurende het begrotingsjaar.

Inzicht in geprioriteerde verbonden partijen
Voor de geprioriteerde verbonden partijen geldt dat er drie aanvullende middelen worden ingezet om extra inzicht te vergaren:

- Twee keer per jaar wordt in een raadsbijeenkomst voorafgaand aan de raadsvergadering (die niet wordt uitgezonden) de gemeenteraad geïnformeerd over de vijf belangrijkste verbonden partijen.
  Er is een korte presentatie met zo nodig een financiële toelichting met aandacht voor enkele belangrijke besluiten die voorliggen of genomen zijn. Er is ruimte voor vragen en wanneer mogelijk wordt de verbonden partij zelf ook uitgenodigd om te presenteren en vragen te beantwoorden. Het heeft een opzet van een mini themabijeenkomst voorafgaand aan de raadsvergadering.
  Het betreft één in het voorjaar voorafgaand aan de behandeling van de zienswijze van de GR'en en één in het najaar voorafgaand aan de begrotingsbehandeling van de gemeente Laarbeek.
  Er wordt gekozen voor een openbare raadsbijeenkomst, maar die niet wordt opgenomen / publiekelijk wordt uitgezonden, zodat voorstellen die al in de maak zijn voor bestuurlijke besluitvorming, maar nog niet openbaar zijn wel al, op hoofdlijn, met de gemeenteraad besproken kunnen worden. In deze bijeenkomsten maken we ook ruimte om met elkaar de werkwijze te bespreken. Is dit voor iedereen comfortabel en houden we ons aan de afspraken kan dan besproken worden (zie eerdere paragraaf evaluatie).
- We gaan onderzoeken hoe we de paragraaf Verbonden Partijen zoals nu in de begroting en jaarrekening is opgenomen verder optimaliseren tot een samenwerkingsmonitor of dashboard. Dit zou bijvoorbeeld kunnen via een website en mogelijk ook in iBabs. In 2026 komt het college met een voorstel hiervoor. In het gekozen format kan algemene informatie per verbonden partij, als financiële gegevens gedeeld worden die nog zichtbaar zijn in de P&C producten. Alsmede actuele ontwikkelingen, nieuwsbrieven en bijvoorbeeld ook de agenda van AB vergaderingen. Deze zou bijvoorbeeld minimaal twee keer per jaar geactualiseerd kunnen worden.
- Bij de verbonden partijen die een speciale overlegtafel hebben voor raadsleden, de Raadstafel21 van de MRE en klankbordgroep van de GR Peelgemeenten, werken we verder uit hoe we de voorbereiding voor deze overlegmomenten kunnen vormgeven.

4. Vervolg samenwerkingsagenda

Uitwerking college en ambtelijke organisatie
De werkwijze heeft ook gevolgen voor de samenwerking tussen het college en de ambtelijke organisatie. Er moet verder uitgewerkt worden wat dit betekent voor werkafspraken en -processen, voor zowel de geprioriteerde als niet geprioriteerde partijen. Deze detailuitwerking wordt in 2026 verder opgepakt, na de vaststelling van de samenwerkingsagenda en is een collegebevoegdheid.

Adoptieproces
Als we nog een stapje verder kijken om het proces efficiënter te organiseren en de ambtelijke werkdruk en kwetsbaarheid beter te ondervangen, is het te overwegen om een zogenoemd 'adoptieproces' in de regio of sub regio te gaan verkennen. In de regio Noordoost Brabant wordt al jaren op deze wijze gewerkt. Kort gezegd houdt het adoptieproces in dat bijvoorbeeld twee gemeenten regionaal trekker zijn en vooral op proces en planning m.b.t. alle verbonden partijen zaken coördineren. Daarbij is er per verbonden partij een adoptiegroep van adviseurs van enkele gemeenten die de adviezen m.b.t. P&C stukken voorbereidt en uitwerkt. Hierbij zullen wij zoveel mogelijk inzetten dat de ambtelijke en bestuurlijke inzet aansluit op de prioritering van de gemeenteraad met betrekking tot de verbonden partijen. De meerwaarde zit deels in kwaliteit (met een aantal medewerkers vanuit verschillende invalshoeken een goed advies uitwerken) als in efficiency (het voorwerk wordt verdeeld). Iedere gemeente heeft vervolgens de mogelijkheid om lokaal nog aan te vullen of af te wijken. In sommige samenwerkingsverbanden bijvoorbeeld voor de MRE gebeurt dit deels al. We zien de meerwaarde om het adoptieproces in de regio verder te gaan verkennen. Hierbij ligt de focus in eerste instantie in de Peelregio. Doordat het niet eenvoudig is om dit met alle gemeente afgestemd en ingevoerd te krijgen zal dit naar waarschijnlijkheid meerdere jaren duren om te realiseren.

Intensiveren samenwerking tussen gemeenten
Daarnaast is het belangrijk om waar mogelijk samen te werken met andere gemeenten die in dezelfde verbonden partijen participeren. Door informatie en capaciteit te bundelen, kan efficiënter toezicht worden gehouden en kan de gemeente beter gebruikmaken van gezamenlijke kennis en ervaring. Een informatieavond over een verbonden partij kan bijvoorbeeld in

gezamenlijkheid georganiseerd worden met andere gemeenten. Immers hebben andere gemeenten ook de kennis of zelfs meer gespecialiseerde kennis en capaciteit om goed te kunnen sturen op de verbonden partijen. Hierdoor is het ook van belang om regionaal samen te werken, te vertrouwen op andere gemeenten en een slimme volger te zijn. We kunnen simpelweg als kleine gemeente niet op alles sturen en invloed uitoefenen waar grotere gemeenten meer capaciteit en kennis hebben.

Bijlage 1 – Samen Daadkrachtig en energiek naar 2030, visie op samenwerking

Voor Laarbeek is samenwerking een natuurlijk uitgangspunt. Voor een groot deel van de taken waar Laarbeek voor staat is de lokale schaal belangrijk. Samenwerking vertaalt zich dan in nabijheid, kennis van de sociale structuur van de samenleving in Laarbeek en aansluiting daarop bij de beleidsvorming en uitvoering van onze taken. Daarbij gaan wij op zoek naar (samenwerkings)partners en naar de rol die van ons wordt verwacht. Voor een deel van de maatschappelijke opgaven kan de uitvoering het best plaatsvinden op het laagste schaalniveau, namelijk dat van de gemeente Laarbeek. Het gedachtegoed achter de grote transformaties in het sociale en ruimtelijke domein gaat bijvoorbeeld uit van aansluiting op de sociale infrastructuur in de lokale gemeenschap. Bij andere opgaven ligt het echter voor de hand om de samenwerking met omliggende gemeenten op te zoeken.

De gemeente houdt vast aan het principe dat samenwerking gebaseerd moet zijn op inhoudelijke vraagstukken, op basis van 'goedschaligheid'. De peelgemeenten werken samen op basis van inhoud en kiezen daarbij het juiste schaalniveau. Per opgave gaan we op zoek naar de daarvoor geschikte partners. Hierbij gaan we op basis van zelfkennis en vanuit een multi-helix aanpak, waarbij waar nodig externe partners aansluiten, aan de slag. Deze werkwijze vraagt om flexibele netwerken en een benadering op verschillende niveaus.

Op basis van de principes van 'goedschaligheid' zullen de maatschappelijke opgaven door de zes peelgemeenten steeds zo passend mogelijk worden opgepakt. Uitgaande van vertrouwen en elkaar iets gunnen. Op het moment dat er zich nieuwe opgaven voordoen, zal in gezamenlijkheid op basis van flexibiliteit worden beoordeeld wat een geschikte schaal is.

Bijlage 2 – Onderscheid samenwerkingspartner en verbonden partij

Samenwerkingspartner

Een samenwerkingspartner is een organisatie waarmee wordt samengewerkt, maar zonder dat er sprake is van een formele of financiële verbondenheid.

- De samenwerking is meestal gebaseerd op een wederzijds belang of doel, dat zich uit in afspraken, convenanten of contracten.
- Er is geen gezamenlijk eigendom, geen/weinig bestuurlijke zeggenschap en geen financieel risico.

Voorbeeld:

- Meerdere gemeenten werken gezamenlijk aan één of meerdere samenhangende maatschappelijke opgaven.
- Een gemeente werkt samen met een welzijnsorganisatie.
- Er is een subsidie of contract, maar de gemeente heeft geen aandelen of zeggenschap in die organisatie.

Denk bijvoorbeeld aan de Peelland samenwerking, de Peelsamenwerking, 10 voor de jeugd[1] of de Vereniging Nederlandse Gemeenten.

Verbonden partij

Een verbonden partij is een juridisch zelfstandige organisatie waarin een publiek orgaan zowel een financieel belang als bestuurlijke invloed heeft.

- Dit begrip komt ook terug in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) van gemeenten en wordt verplicht opgenomen in de gemeentelijke jaarrekening onder “verbonden partijen”.
- De organisatie is juridisch zelfstandig.
- Bestuurlijke invloed betreft het meebeslissen over beleid of bestuur (bijv. via een aandeel, bestuur, of stemrecht).
- Het financieel belang gaat om het inbrengen van middelen (bijv. kapitaal, leningen, garanties) en loopt risico op verlies of voordeel.

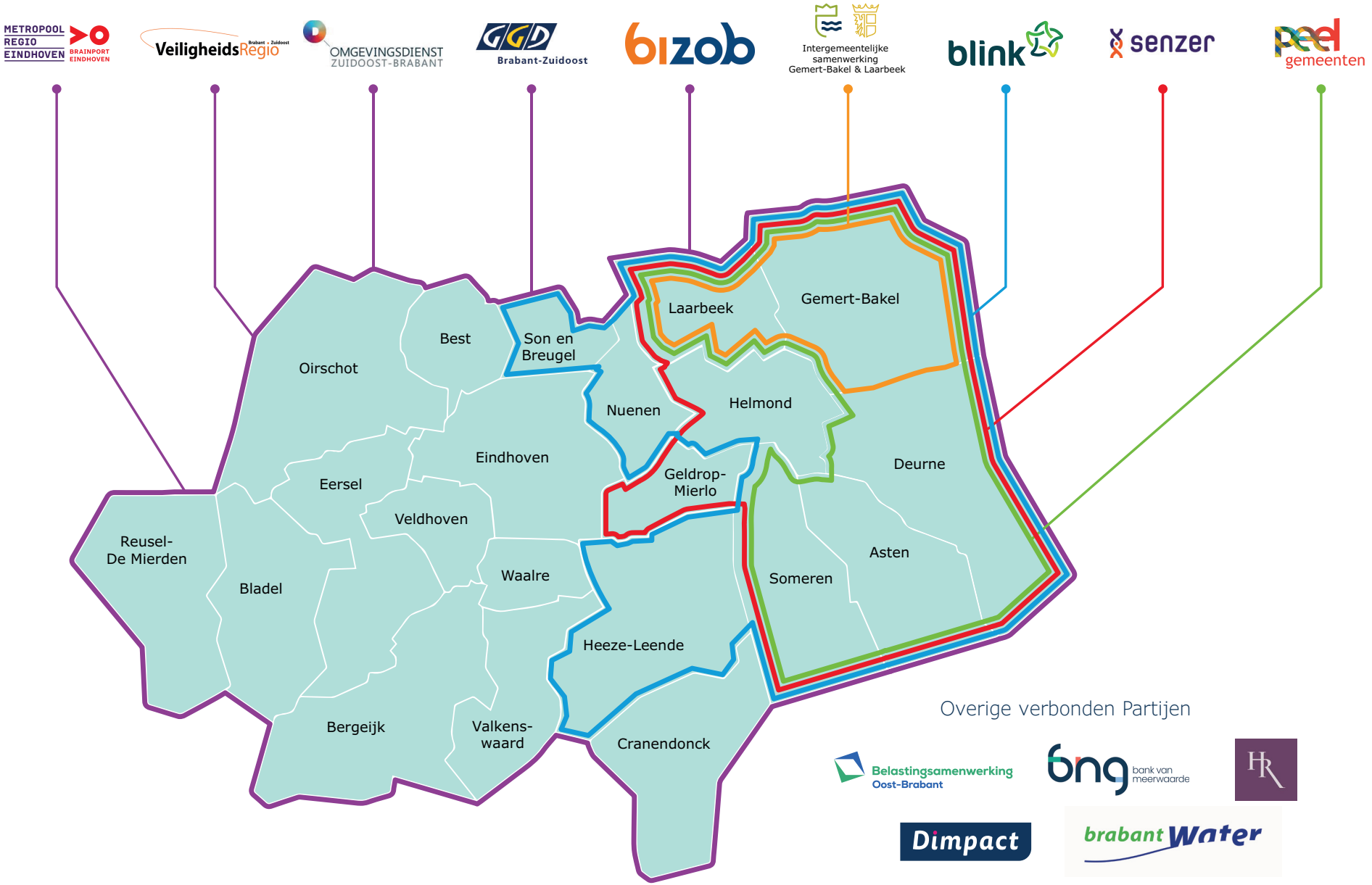
Voorbeelden:

- Gemeenschappelijke regeling (bijv. regionale afvalverwerking)
- Deelname in een NV of BV (bijv. regionale ontwikkelingsmaatschappij)

- Vereniging of stichting waarin de gemeente bestuurszetels heeft én geld heeft ingebracht
- Denk bijvoorbeeld aan de veiligheidsregio, MRE, GR peelgemeente, Senzer etc.

Denk bijvoorbeeld aan de veiligheidsregio, MRE, GR peelgemeente, Senzer etc.

[1]10 voor de jeugd wordt op termijn wel een GR

Overige verbonden Partijen